

TÜRÜK

2020, Yıl/Year: 8, Sayı/Issue: 21, ISSN: 2147-8872

TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi
TURUK International Language, Literature and Folklore Researches Journal

Geliş Tarihi / Date of Received: 16.02.2020

Kabul Tarihi / Date of Accepted: 19.03.2020

Sayfa / Page: 146-161

Research Article / Araştırma Makalesi

Yazar / Writer:

Esin KARAHANOĞLU

Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bölümü
Doktora Öğrencisi

esinkarahan979@gmail.com

Doç. Dr. Kelime ERDAL

Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

kelime@uludag.edu.tr

SEVİNÇ KUŞOĞLU'NUN ÇOCUK KİTAPLARINDA YER ALAN BABA MODELLERİ*

Öz

Çocuğun kişilik gelişimi önce ailede başlar; aile, çocuğun ilk eğitim yuvasıdır. Ailede anne ve baba, çocuk üzerinde farklı etkilere sahiptir. Anne, çocuğunu dünyaya getirdiği andan itibaren onun sevgi ve güven ihtiyacını karşılayan, onu koruyan, davranışlarıyla ona rol model olan, bu yönüyle de çocuğun kişilik gelişiminde en fazla rol oynayan kişidir. Bununla birlikte yapılan araştırmalar özellikle iki yaşından sonraki dönemde babanın da çocuğun bilişsel, duygusal ve sosyal gelişiminde anne kadar önemli rol oynadığını ortaya koymuştur. Babasıyla doğru iletişim kuramayan çocukların ileride öz güveni ve akademik başarısı düşük, sosyal ilişkileri zayıf yetişkinler olma ihtimalleri yüksektir. Ayrıca babasıyla iletişimi sağlıklı olan çocukların, ileride cinsel kimlik karmaşası yaşamaları da muhtemeldir.

Çocuğun hayatında bu kadar büyük bir rol oynayan, geleceğini şekillendiren babaya çocuk kitaplarında sık sık yer verilmesi kaçınılmazdır. Öncelikli amacı çocuğun eğitimine ve kişilik gelişimine katkıda bulunmak olan çocuk

* Çalışma, Esin Karahanoğlu tarafından hazırlanan "Sevinç Kuşoğlu'nun Çocuk Kitaplarında Yer Alan Eğitsel İletiler" başlıklı yüksek lisans tezinden oluşturulmuştur.

kitaplarında da babalar gerçek hayatta olduğu gibi eğitici ve koruyucu nitelikleriyle çocuklarına doğruları göstermekte, onlara örnek olmaktadır

Çocuk kitabı yazarlarımızdan Sevinç Kuşoğlu da kitaplarında farklı baba modellerine yer vermiş, bu yolla çocuğun olumlu kişilik özellikleri geliştirmesine katkıda bulunmak istemiştir.

Anahtar Sözcükler: Sevinç Kuşoğlu, edebiyat, çocuk kitapları, çocuk edebiyatı, baba modelleri

FATHER MODELS IN THE CHILDREN'S BOOKS OF SEVINC KUŞOĞLU

Abstract

The personality development of the child starts in the family; the family is the first education center of the child. In the family, the mother and the father have different effects on the child. It's the mother; beginning from the day she gives birth, who satisfies the baby's need for love and safe, protects baby, is a role model for the baby with her behavior and in his aspect, has the biggest role on the baby's personality development. However, researches have shown that the father plays an important role in the cognitive, emotional and social development of the child as well as the mother, especially after the age of two. Children who do not communicate correctly with their father are likely to become adults with low self-confidence and academic success and poor social relations. In addition, children with unhealthy communication with their father are likely to experience sexual identity confusion in the future.

It is inevitable that the father, who plays such a big role in the life of the child, is often included in children's books.

In the children's books whose primary purpose is to contribute to the education and personality development of the child, fathers show an example to their children with their educational and protective qualities as in real life.

Sevinç Kuşoğlu, one of the children's book writers, included different father models in her books and wanted to contribute to the development of positive personality traits of the child through these father models.

Keywords: Sevinç Kuşoğlu, literatüre, child books, children's literatüre, father models

Giriş

Çocuk doğumla birlikte öğrenmeye başlar ve bu öğrenme süreci çocukluk dönemi boyunca devam eder. Çocuk bu dönemde, yaşamının büyük bir bölümünü aile ortamında geçirir. Bu sebeple, çocukların eğitiminde anne ve babanın rolü oldukça büyüktür. Anne ve babalar çocuklarının ilk eğitimcileridirler (Tezel Şahin, 2007). Ebeveynleriyle doğru iletişim kurabilen çocuklar, ileride olumlu kişilik özelliklerine sahip, sosyal çevresiyle uyumlu ve başarılı yetişkinler olacaklardır.

Çocuğun eğitim ve gelişiminde anne ve babanın rolleri farklıdır. Çocuğun doğumundan iki yaşına kadar olan süreçte anne, babaya göre çok daha önemli bir etkiye sahiptir. Babanın çocuk üzerindeki etkisi ise sonraki yıllarda artar (Erdal, 2017).

Türk toplumu gibi geleneksel bir yapıya sahip toplumlarda, çocuğun bakımı daha çok annenin görevidir. Bu toplumlarda kadın doğuran, bakan, büyüten, besleyen, ev işlerini düzenleyendir. Erkekler ise toplumsal alanda başarılı olma, ailenin geçimini sağlayacak parayı kazanma, ailenin dış dünyayla ilişkilerini düzenleme ve aileyi koruyup kollama gibi araçsal rolleri yerine getirmekle yükümlüdür (Zeybek vd. 2011). Bu yüzden geleneksel toplumlarda babalar için çocuk bakımı, evin geçimini sağlamak ve disiplin uygulamak anlamına gelmektedir.

Kadının çalışmaya başlaması ve ekonomik olarak bağımsız hale gelmesi, babanın evin geçimini sağladığı, annenin ise ev işleri ve çocuk bakımıyla ilgilendiği şeklindeki geleneksel rolleri değiştirmiştir. Değişen rolleriyle babalar, geçmişe oranla çocuklarıyla daha fazla zaman geçirmeye ve çocuk bakımında daha fazla sorumluluk almaya başlamışlardır (Kuzucu, 2011).

Yapılan çalışmalar, çocuğun babayla kurduğu doğru iletişimin ileride onun bilişsel gelişimini olumlu etkileyeceğini, çocuğun analitik becerisini, sözel zekâsını ve akademik başarısını geliştireceğini ortaya koymuştur (Rossi, 1984). Bunun yanında, çocuğun yaşadığı topluma uyum sağlaması ve arkadaşlık becerilerini geliştirmesinde de babasıyla kurduğu etkileşimin rolü büyüktür. Babası ile sağlıklı iletişim kuramayan, babasından sevgi ve ilgi görmeyen çocuğun kendisiyle barışık olması, okul hayatında ya da hayatının diğer aşamalarında başarılı olması, arkadaşlarıyla ve toplumla ilişkilerinde olumlu davranışlar sergilemesi zordur (Erdal, 2017).

Toplumda kadın ve erkeklerden beklenen belirli davranışlar vardır, bu davranışlar toplumsal cinsiyet rollerini oluşturur (Dökmen, 2006). Cinsel rollerin ediniminde çocuk, kendini öncelikle ebeveynleriyle özdeşleştirir. Çocuk sadece davranışlarıyla değil; tüm değerleri, tavırları ve standartlarıyla ebeveynlerine benzemeye çalışır. Kız çocuk anneyi, erkek çocuksa babayı taklit etme eğilimindedir. Daha sonraki yıllarda ise ilk yıllarda seçtiği cinsiyet rolünü gerçekleştirir. Babasıyla özdeşleşen bir erkek çocuk yaşamında erkek grubunun bir üyesi olmayı tercih eder, erkek davranışlarını kabul eder. İlişkilerinde erkek rolünü oynar (Ülgen ve Fidan 1989). Kısacası baba, bir erkek olarak özellikle erkek çocuğuna model olmaktadır. Bu da erkek çocuğun doğru bir cinsel kimlik edinmesinde ve o kimliğe uygun davranışlar sergilemesinde önemlidir. Babasıyla doğru iletişim kuramayan çocuğun ileride cinsel kimliğiyle ilgili sıkıntılar yaşamaması olasıdır.

Çocuğun eğitiminde ve kişilik gelişiminde hayati bir öneme sahip olan babalara çocuk kitaplarında da -anneler kadar fazla olmasa da- yer verilmektedir. Çocuk eğitimine katkısı büyük olan çocuk kitaplarının bu görevlerini doğru bir biçimde yerine getirebilmesi için bu kitaplarda babaların, otoriteyi simgelese de sonsuz sevgisiyle çocuğunu sarıp sarmalayan, ona doğru ve yanlış gösteren, zor anlarında onun yanında olan, çocuğunun bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı sağlayan, olumlu davranışlarıyla çocuklarına örnek olan kişiler olarak tasvir edilmesi önemlidir.

Kitaplardaki, davranışlarıyla çocuk kahramanların gelişimine katkı sağlayan baba modelleri, o kitabı okuyan küçük okurların gelişimine yardımcı olacaktır.

Yöntem

Araştırmada, Sevinç Kuşoğlu'nun yazdığı çocuk kitaplarında yer alan baba modellerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelemesi, tarihçilerin, antropologların, dilbilimcilerin, sosyologların ve psikologların kullandığı bir yöntem olarak bilinir (Yıldırım ve Şimşek, 2000: 140). Araştırmada, “Sevinç Kuşoğlu'nun yazdığı çocuk kitaplarında yer alan baba modelleri nelerdir?”, “Baba modelleri eserlerin kahramanı olan çocukların hayatında ne kadar ve hangi açılardan etkilidir?” sorularına yanıtlar aranmış, elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlara ulaşılmıştır.

İnceleme

Çocuk kitabı yazarlarından Sevinç Kuşoğlu, kitaplarında farklı baba modellerine yer vermiştir. Yazarın kitaplarında babalar çoğunlukla ilgili, çocuğunu tehlikelerden koruyan, bilgili, sanatla uğraşan, çocuğunun gelişimine katkı sunan ve ona doğru bir model olmaya çalışan kişiler olarak yer almaktadırlar. Yazarın bazı kitaplarında olumsuz sayılabilecek baba modellerine rastlansa da bunların sayısı oldukça azdır. Araştırmada ortaya çıkan baba modelleri şunlardır:

Eğiten baba

Yıllardan beri özellikle geleneksel toplumlarda çocuğun eğitimi öncelikle annenin görevi olarak görülmüş; baba, çocuk eğitiminde ikinci planda kalmıştır. Günümüzde kadınların giderek artan oranlarda çalışmaya başlaması, onların yerine getirmek zorunda oldukları sorumluluklarının da artmasına neden olmuştur. Artan sorumlulukları tek başına yerine getirmekte zorlanan kadınlar, bunların üstesinden gelebilmek için daha fazla desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Diğer bir deyişle kadınların çalışması, aile içinde yerine getirilmesi gereken zorunlu sorumluluklar için iş bölümünü gerekli kılarak daha dengeli paylaşımların oluşmasına aracı olmuştur. Bu yüzden annelerin, çocukların bakımından ve eğitiminden birinci derecede sorumlu olduğu geleneksel roller değişime uğramış, çocuk eğitiminde babalar da anneler kadar etkin rol oynamaya başlamıştır (Anliak, 2004).

Anne ve babanın çocuğun eğitiminde üstlendiği roller birbirinden farklı olsa da birbirini tamamlar ve destekler niteliktedir (Yavuzer, 1990).

Babanın günümüzde gittikçe artan eğitici rolü, çocuk kitaplarında çocuğun eğitime katkı sunan baba modellerine yer verilmesini sağlamıştır. Çocuk kitabı yazarlarından Sevinç Kuşoğlu da kitaplarında çocuğunun eğitiminde etkin rol oynayan baba modellerine yer vermiştir. Yazarın kitaplarında yer alan baba modelleri; genellikle kendileri de iyi eğitim almış, okumaya ve araştırmaya meraklı, sanatla yakından ilgilenen kişilerdir. Bu yönleriyle hem çocuklarına doğru bir rol modeldirler hem de onları okumaya, araştırmaya, sanata yönlendirerek eğitimlerine katkı sağlarlar.

Örneğin yazarın “Kırmızı Boncuklar” ve “Siyah Kuşlar Şatosu” isimli öykülerinde kahramanların babaları da anneleri gibi ressamdır. Zaman zaman başka ülkelerden sergi için davet alan anne ve babalar, sergilere mutlaka çocuklarını da götürürler. Anne ve babalarını model alan kahramanlar da resimle ilgilenirler, hatta sergide onların resimlerine de yer verilir. “Siyah Kuşlar

Şatosu” adlı romanda kahraman ailesini: “Bizim ev bir sanatçı evidir. Babam, annem ve ben resim yapıp sergiler açıyoruz. Ağabeyim de konservatuvarda müzik öğrenimi görüyor. Yani bizde yazılıp çizilip müzik dinlenir.” cümleleriyle tanıtır (Kuşoğlu, 2016: 12).

“Sağlık Olsun Dizisi” içinde yer alan “Kırmızı Boncuklar” adlı hikâyede de kahraman benzer cümleler kurar.

“Benim annem ve babam ressamdır. Günlerce uğraşır, didir ve çok güzel tablolar yaparlar. Sonra da bazı sanat galerilerinde sergiler açarlar. Renk renk boyalar, tiner kokuları evimizin vazgeçilmez parçalarıdır. Onlarla yaşamayı öğrendik hatta onlarla yaşamaya alışık bile” (Kuşoğlu, 2015i: 6).

“Kırmızı Boncuklar” adlı hikâyede kahramanın babası sanatla ilgilenmesinin yanında konuşmalarından iyi eğitim aldığı anlaşılan, bilgili ve kültürlü bir babadır. Sergi için yurt dışına giderlerken, çocuklarını geçtikleri yerler hakkında bilgilendirir, ayrıca çevreye karşı duyarlı bireyler olmalarına çalışır:

“Babam:

-Tam da Deli Ormanların üzerinde uçuyoruz, dedi. Şuraya bakın, ne çok ağaç var! Bir de bizim her yıl yakılan ormanlarımızı düşünün, ne acı değil mi?” (Kuşoğlu, 2015i: 23).

“Arada bir pencereden aşağıları seyrediyordum ama kulağım onların konuştuklarındaydı. Bir ara babam:

-İşte Tuna Nehri, dedi. Şuraya bakın, ne kadar da uzun!” (Kuşoğlu, 2015i: 25).

Yazarın “Biz Savaş Çocuklarıydık” adlı kitabı içinde yer alan “Mor Salkımlı Kulübe” adlı öyküde de eğitilmiş bir baba modeli yer almaktadır. Kahramanın babası üniversitede öğretim üyesidir:

“Babam üniversitede öğretim üyesidir. Birçok yerde konferans verir ve sempozyumlara katılır. Bu kez de Gaziantep’ten bir davet almış. Orada hem bir sergi açacak, hem de sempozyuma katılacaktı” (Kuşoğlu, 2014a: 65).

Kendisi eğitilmiş bir birey olan baba, çocukları memleketi Antep’le ilgili bilgilendirerek, Kurtuluş Savaşı’nda Antep’te yaşananlarla, Antepli kahramanlarla ilgili hikâyeler anlatarak onların eğitimine katkı sağlar:

“...Babamın anlata anlata bitiremediği o gaziler şehri çok mu uzakta? Niye hâlâ bizi götürmüyor? Oysa ne sözler vermişti bize. ‘Benim doğduğum toprakları bir gün beraber koklayacağız. Fıstık ağaçlarını, Alleben Deresi’ni, kaleyi ve Belkıs Harabelerini göreceğiz.’ dememiş miydi? Ya Antep hikâyeleri? Şahin Bey, Aslan Bey, Özdemir Bey ve diğerleri? Kuvayi Milliye ve şehir halkı... Biz bunları dinleye dinleye büyüdük” (Kuşoğlu, 2014a: 63).

Yazarın “Tekir’in Maceraları” isimli kitabında ise kitap okumayı seven bir baba modeli yer almaktadır. Baba, çocuklarıyla kitapçıları gezer, onlarla kitap alışverişi yapar. Yazlıkta da baba, zamanının çoğunu kitap okuyarak geçirir.

“Bizim evde çok kitap okunuyor. Babam, ağabeyim ve ablam sık sık kitapçıları dolaşırlar. Sonra da getirilen kitaplar masanın üzerine yayılır. Oraya sığmayanlar ise halının üzerine serilir.

Kim neler almış? Nelerden hoşlanıyorlar? Bunları ne zaman okuyacaklar?” (Kuşoğlu, 2012b: 39).

Sevinç Kuşoğlu'nun “Prensesin Masalları” adlı masalında prensesin sultan babası, çoğu masaldaki sultanlardan farklıdır. Sultan baba bu masalda okumuş, aydın ve açık görüşlü bir hükümdar olarak tanıtılmıştır. Sık sık bilim adamlarını toplar, onlardan bilgiler alır. Bu bilgilerle yaptığı toplantılara kızının da katılmasından mutluluk duyar. Sürekli halkının sorunlara çare bulmak için kitaplar okur, araştırmalar yapar (Kuşoğlu, 2013a: 123-124).

Koruyan baba

Çocuk, herhangi bir konuda bir problemle karşılaştığında babasından kendisini aydınlatmasını bekler. Çocuğun bu tür problemlerini çözmesine yardımcı olmak, onu sabırla dinlemek, çocuğa babası tarafından korunduğunu hissettirir. Aile içinde korunmuş olma ve şefkatli rehberlere sahip bulunma duygusu çocuğu aileye ve yaşama güvenle bağlar. Çocuklar başlarında problemlerini çözmelerine yardımcı olan ve onlara doğru yolu gösteren bir koruyucu isterler (Çiftçi, 1991).

Sevinç Kuşoğlu'nun kitaplarında çocuklarını koruyup kollayan, zor durumlarında onlara destek olan, eve para getirmek için çalışan, varlığıyla çocuklarının kendilerini güvende hissetmesini sağlayan baba modellerine sık yer verilmiştir.

“Sağlık Olsun Dizisi” içinde yer alan “Sesimi Duyuyor musun?” isimli öyküde kahraman; kulağıyla ilgili bir problem yaşayıp ameliyat olması gerektiğinde baba da anneye birlikte hastaneye gelir, doktorlarla konuşup bilgi alır. Sonra da kızını cesaretlendirerek ona güven verir:

“Babam saçlarımı okşadı ve bir kâğıdın üzerine ‘Cesur ol benim güzel kızım. Sen çok güçlüsün.’ diye yazıp verdi. Artık bütün endişelerimden sıyrılmıştım. Çünkü ben babama çok güvenirim” (Kuşoğlu, 2015m: 46-47).

Aynı dizide yer alan “Kırmızı Boncuklar” adlı öyküde de baba; kızamık çıkaran kızına doktor çağırır, kızıyla ilgilenir (Kuşoğlu, 2015i: 52). “Benim Pembe Pabuçlarım” adlı öyküde de ilgili, sevecen bir baba modeli yer almaktadır. Kardeşi olacağını öğrenince çok üzülen kahraman, artık annesiyle babasının kendisini daha az seveceğini düşündüğü için babaannesini ve dedesiyle yaşamaya başlar. Anne ve babası birkaç gün sonra onu almaya gittiklerinde baba, kızına sevgiyle yaklaşır: “Ben sensiz ne yaparım sonra, dedi babam. Akşam eve döndüğüm zaman kim terliklerimi getirecek bana? Kiminle oynayacağım, kimi gıdıklayacağım? Yani sen bizi yalnız mı bırakacaksın?” cümleleriyle kızına sevgisini gösterir (Kuşoğlu, 2015d: 40). Bu baba, sonraki günlerde de kızının yeni bir kardeş fikrine alışabilmesi için onunla konuşur, kızına onu anladığını hissettirir. Bu yönüyle bu öyküde yalnızca evin geçimini sağlayıp evin otoritesi sayılan geleneksel baba modelinden çıkılmış; çocuğunun mutluluğunu önemseyen, onun ruh sağlığını düşünen ilgili, sevgi dolu bir baba modeli çizilmiştir:

“Seni çok iyi anlıyorum kızım. Ama bunlar sadece senin başına gelmedi ki. Pek çok çocuk, senin bu hissettiklerini hisseder. İşte ben de onlardan biriyim. Tam evin tek oğlu olduğumu düşündüğüm günlerde, ikinci bebeğin geleceğini öğrenmişim. Evde elden ele dolaşırken

birdenbire pabucumun dama atılacağını sandım. Evin bir tanesi olmaktan çıkıverdim. Daha doğrusu ben öyle sanmışım. Oysa pek çok şey bizim tahmin ettiğimiz gibi değil. Ben şimdi dört erkek kardeşin en büyükleriyim ve onları çok seviyorum. Hepsinin ağabeyi olmaktan da gurur duyuyorum. Sen de o küçük bebeğin ablası olacaksın Bu ne kadar onur verici bir şey, biliyor musun? Onu büyütecek ve bildiğin her şeyi ona sen öğreteceksin. Yani o küçük bebecik seni kendine örnek alacak. Bundan güzel şey olur mu? Çok sevdiğin bir oyuncak bebeğin birdenbire canlandığını düşünsene! Yanakları pembe pembe ve sıcacık olacak, tıpkı seninkiler gibi” (Kuşoğlu, 2015d: 54-55).

Yazarın 6-8 yaş grubu için yazdığı “Sevimli Arkadaşlar Dizisi” içinde yer alan masalarda, baba modeli oldukça az yer almaktadır. Baba modeline yer verilen iki masaldan biri “Ayda Pişen Ay Çöreği” adlı masaldır. Bu masalda kahramanlar fillerdir, su bulmak ve ailesini yeşillik yerlere götürmek masalda babanın görevi olarak verilmiştir. Anne fil, çocuklarının bakımıyla ilgilenip onları besleyerek korurken baba filin koruyucu rolü, onlara verimli alanlar ve su bulmak şeklindedir (Kuşoğlu, 2015ç: 16). Aynı dizi içinde yer alan “Dino ile Pino” isimli masalda kahramanlar dinozorlardır. Pulat isimli dinozorun babası, yaşadıkları yer kuraklıkla karşı karşıya kalınca anne dinozorla birlikte çocuklarını önceden sakladıkları yiyeceklerle besler. Çok uzaklardan ailesi için su taşır. Hasta çocuklarının başında bekler. Pulat, kuraklığa kendi yaramazlıklarının neden olduğunu düşünüp kendini suçladığındaysa: “Senin bunda bir suçun yok oğlum! Biz doğayı koruyamadığımız için mevsimler değişti. Kuraklık başladı. Yiyecek bulamaz olduk. Kardeşlerin zayıf düştü.” cümleleriyle hem oğlunu teselli ederek kendini iyi hissetmesini sağlar hem de onu eğitir (Kuşoğlu, 2015f: 50).

Kuşoğlu “Sihirli Bahçe” isimli masalda da koruyucu bir baba modeli çizmiştir. Yüzü hiç gülmeyen, sürekli mutsuz olan prensesin kral babası; kızının bu durumuna çok üzülür, çareler aramaya başlar. En iyi hokkabazları getirtip oyunlar oynatır, saraya soytarılar çağırıp taklalar attırır, ona pahalı hediyeler ve oyuncaklar alır. Kızının mutlu olması için ne gerekirse yapar (Kuşoğlu, 2013b: 63).

Özlenen baba

Çocuklar; babalarının uzak bir yerde çalışmak zorunda kalması, anne ve babanın boşanması ya da babanın ölümü gibi çeşitli sebeplerle babalarından uzak kalabilmektedirler. Bu durumu yaşayan çocuk doğal olarak baba özlemi çekecektir. Babanın çeşitli neden ve sürelerle evden uzak olması, çocuğuyla sağlıklı bir iletişimde bulunmaması, genel olarak çocuğu olumsuz yönde etkilemektedir (Güngörmüş, 1989).

Sevinç Kuşoğlu’nun bazı kitaplarında çeşitli nedenlerle babalarından ayrı kalan ve babalarını çok özleyen kahramanlar yer almaktadır. Bu babaların bir kısmı savaşa gitmiş, bir kısmı çok çalışmak zorunda olduğu için çocuğuna zaman ayıramayan, bir kısmı da vefat etmiş babalardır. Kahramanlar babalarının yokluğunu derinden hissetmektedirler. Örneğin yazarın “Biz Savaş Çocuklarıydık” isimli öyküsünde çocuk kahramanın babası Çanakkale Cephesi’ndedir. Çocuk, babasını uzun zamandır görmemiştir ve onu çok özlemektedir. Babasının duvardaki fotoğrafına bakarken “Seni görmeyeli çok oldu. Şu resmin de olmasa unutup gideceğim yüzünü. Gelecek misin? Yoksa ben her sabah seni böyle tutkun bekleyecek miyim?” sözleriyle babasına olan

özlemine dile getirir (Kuşoğlu, 2014a: 7). Evlerinin çöken bahçe duvarını onarıırken de “Babam burada olsaydı, bir gelseydi. O zaman şu duvarı ne güzel örerdik.” diye düşünür (Kuşoğlu, 2014a: 12). Yıllar geçer, öykünün kahramanı öğretmen olur ama babası gelmez, savaşta şehit olmuştur. Yıllar sonra bile kahramanın babasına olan özlemi dinmemiştir:

“Yatağımın karşısında babamın resmi hep asılı durur. Başında, ön tarafı düz ve arkaya doğru genişleyen şapkası, üzerinde düğmeleri zar zor kavuşan ceketi ve dar pantolonu ile öyle durmuş, bana bakar. Yanakları çökmüş, kemerli burnu kalın dudaklarının üzerine sarkmıştır. Kendi kendime derim ki: ‘Bu benim babam işte!’ Yanımda olacağını bilirim. Sonra bir asker selamı veririm ona. Gelmese de görmesem de o benim babam. Şehit babam...” (Kuşoğlu, 2014a: 23).

“Bu Vatan Bizim” adlı öyküde de Mehmet’in babası Fransızların Antep’i işgali sırasında ölmüştür. Annesi de o çok küçükken ölen Mehmet, babasının şehit olduğu o günü:

“Fransızlar Antep’i o akşam işgal etmişlerdi. Dışarıda top tüfek sesleri vardı. Hemen yanımda babamın inlemeleri... Gaz lambasının sarı ışığında elimi sıkı sıkı tutuşu ve son çarpınışı... Sonra her şeyin bitivermesi... Ağlamalar, iç çekmeler ve dualar. Onu sessizce toprağa verişimiz ve benim o gece kimsesiz kalışım, çaresizliğim, yalnızlığım... Her şey daha dün gibi aklımda...”

cümleleriyle anlatırken babasının ölümüne duyduğu üzüntüyü ve babasına olan özlemine dile getirir (Kuşoğlu, 2014a: 26).

Yazarın “Mor Salkımlı Kulübe” adlı öyküsünde, savaşmak için cepheye gitmiş ve cephede şehit olmuş baba modelleri yer almaktadır. Öykünün kahramanı Oğuzhan, babasının Antep savunmasıyla ilgili anlattığı hikâyelerden çok etkilenir ve bir gece rüyasında Antep savunmasına katılmış kahraman çocukları görür. Bu çocuklarının babaları da savaşta, dönüp dönmeyecekleri belli değildir. Kâmil adlı çocuk, Oğuzhan’a babasından: “Babam dağda çarpışıyordu. Aylardır görmüyorduk onu. Bazıları ‘Öldü.’ diyordu, bazıları da ‘Daha geçenlerde gördüm onu. Kilis yolunda dövüşüyordu.’ deyip bizi sevindiriyordu.” cümleleriyle bahseder (Kuşoğlu, 2014a: 87). Oğuzhan’ın rüyasında gördüğü kahraman çocuklardan biri de Zehra’dır. Zehra da babası vatan için şehit olmuş çocuklardan biridir. Babasının şehit olduğunu mahalledeki çocuklardan öğrenir ve bir daha onu göremeyeceği için çok üzülür:

“...Ertesi sabah sokağa çıktığımda çocuklar ‘Senin baban şehit olmuş, haberin yok mu?’ dediler. Şehit olmanın ne demek olduğunu bilmiyordum ama onu bir daha göremeyeceğimi iyice anlamıştım. İçimin nasıl yanıp kavrulduğunu bilemezsiniz” (Kuşoğlu, 2014a: 100).

Kuşoğlu’nun “Bu Benim Hikâyem” adlı kitabında yine özlenen bir baba modeli yer almaktadır. Kitabın başında kahraman ve ailesi babalarını öldü zannetmekte ve onu çok özlemektedirler. Kahraman:

“Biz dört kişilik bir aileyiz. Annem, ağabeyim, ablam ve ben. Babamızı yıllar önce kaybettik. Hatta onu hiç görmedim diyebilirim. Yani o kadar küçükmüşüm. Arkadaşlarımın akşam gelen bir babaları vardı. Çocuklar koşarak karşılardı onları. Ama benim peşinden koşacağım kimsem yoktu.”

cümleleriyle ailesini tanıtırken bir babaya olan özlemine de ifade eder (Kuşoğlu, 2011a: 11).

“Altın Köşk” adlı masalda da anne ve babası bütün gün tarlada çalışmak zorunda olduğu için onları çok özleyen bir çocuk söz konusudur. Anne ve baba sabahları daha çocukları uyanmadan tarlaya gitmekte ve gece geç saatlerde dönmektedir. Kahraman, her akşam sabırsızlıkla onların dönmelerini bekler. Onları çok özler ve onlarla yeterince vakit geçiremediği için üzülür (Kuşoğlu, 2013a).

Kuşoğlu’nun “Sevgili Annelerim” adlı öyküsünde ise anne ve babası boşandığı için babasını göremeyen ve onu çok özleyen bir çocuk anlatılmaktadır. Boşanma, günümüzde sıkça yaşanan toplumsal bir olaydır. Çocuklu eşlerin evlilik birliğini sona erdirmeleri, ailede en fazla çocukları etkilemektedir. Eşlerin boşanması kaçınılmazsa, çocuklarının bu durumdan en az zararlı çıkmalarını sağlamak için ebeveynlerin bilinçli ve birlikte hareket etmeleri gerekmektedir (Türkarlan, 2007). “Sevgili Annelerim” adlı öyküde de kahramanın anne ve babası sık sık kavga ettikleri için baba eve gelmez, kahraman sürekli annesine babasını sorar. Anne de oğlunu teselli etmeye çalışır. Sonunda anne ve baba boşanırlar. Çocuğun odasındaki anne ve babaya ait düğün fotoğrafı da kaldırılır. Çocuk kahraman, babasını o kadar özler ki sık sık birlikte geçirdikleri güzel günleri hatırlayıp hayaller kurar. İki yıl boyunca babasını hiç görmeyen kahraman ona olan özlemini şöyle ifade eder:

“Babam evden ayrılalı iki yıl oldu. Önceleri eve geç gelmeye başlamıştı. ‘Son günlerde çok çalışıyorum.’ diyordu. ‘İşim zaten başımdan aşkın, bir de sen söylenip durma!’ Oysa annemin bir şey söylediği yoktu. Sadece onu biraz merak ediyor, biraz da özlüyordu o kadar. Sonraki günler sıkıntılarımız iyice arttı. Babamı gördüğüm günler iyice azalmaya başladı. Ben pencerede onun yolunu gözler, zilin her çalışında heyecandan ölecek gibi olurum ama babam gelmezdi” (Kuşoğlu, 2015n: 11).

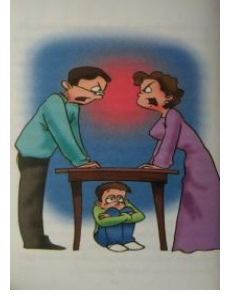
Kitabın devamında ise baba bir süre sonra oğluya iletişime geçse ve onu alıp yeni evine götürse de işlerinin yoğunluğundan dolayı ona zaman ayıramaz. Bu yüzden çocuk babasını özlemeye devam eder.

Olumsuz baba modeli

Aile, insan ilişkilerinin sergilendiği bir sahne gibi düşünülebilir. Çocuk bu sahnede, insan ilişkilerini bütün karmaşık yönleriyle gözlemler ve yaşar. İnsan ilişkilerini belirleyen anlaşma, uzlaşma, bağlılık, işbirliği gibi olumlu nitelikleri evde kazanır. Anlaşmazlık, çekişme ve çatışma gibi olumsuz durumlarda takınacağı tutumları da evde öğrenir (Yörükoğlu, 2004: 126).

Sevinç Kuşoğlu’nun kimi kitaplarında babalar; çocukları duygusal, zihinsel ya da sosyal yönden olumsuz etkileyecek davranışlarda bulunmaktadırlar. Örneğin “Sağlık Olsun Dizisi” içinde yer alan “Kırmızı Boncuklar” adlı öyküde kahraman kızamık olunca babası hemen doktor çağırır. Bu, babanın koruyucu yönünü göstermesi bakımından önemlidir. Ancak baba, kızına kızamık olmasının nedenini şu şekilde açıklar: “ ‘Korkacak bir şey yokmuş.’ dedi babam. ‘Kızamık olmuşsun ve sana aşı yaptırmadığımız için iyileşmen biraz zaman alacakmış’ ” (Kuşoğlu, 2015i: 53). Daha sonra kahramanın annesi de zamanında aşı yaptırmayı ihmal ettiklerini kızına itiraf eder. Babanın, kızının sağlığıyla ilgili bu kadar önemli bir şeyi ihmal etmesi, çocuğun babasına olan güvenini zedeleyebilir.

“Sağlık Olsun Dizisi” içinde yer alan “Sevgili Annelerim” adlı öyküde yer alan baba modeli de olumsuz özellikler taşımaktadır. Öncelikle bu baba, çocuğunun önünde eşiyle tartışmakta hatta ona bağırılmaktadır. Aynı öyküde anne ve baba boşandıktan sonra baba, uzun süre oğlunu görmeye gelmez. Kahraman bu duruma çok üzülür. İki yıl sonra ortaya çıkan ve oğlula görüşmek isteyen baba; bu sefer de bir çocuğa sorulmaması gereken sorular sorar, çocuğun anlayamayacağı konulardan bahseder. Baba, evlenmiştir ve oğlunu yeni eşiyle tanıştırmak istemektedir. Oğluna: “Birlikte olabilecek miyiz? Yani gelip seni alsam annen kızar mı?” diye sorar (Kuşoğlu, 2015n: 25). Bu, çocuğa değil anneye sorulacak bir sorudur. Ardından baba, oğluna kanuni hakları olduğunu ve isterse bu haklarını kullanabileceğini söyler. Çocuk, babasının söylediklerinden hiçbir şey anlamaz. Çünkü bu da çocukla konuşulacak bir konu değildir (Kuşoğlu, 2015n: 25). Baba, sonunda anneye konuşur ve on beş günlüğüne oğlunu yeni evine götürüp yeni eşiyle tanıştırır.

Aynı hikâyede baba oğluna sürekli sözler verip bu sözlerini tutmaması yönünden de olumsuz bir modeldir. Oğluna sürekli birlikte tatil yapma sözü verir:

“Tatilde gelip seni alırım, dedi. Belki birkaç gün bir yerlere gideriz seninle. Şöyle deniz kenarında bir yerlere... Birlikte balığa çıkarız baba-oğul, eski günlerdeki gibi” (Kuşoğlu, 2015n: 21).

(...)

“Babam gözlerimin içine bakıyordu.

- Ne dersin, seninle şöyle uzaklarda bir yere gidelim mi? Biraz da benimle kalırsın” (Kuşoğlu, 2015n: 25).

Ancak oğlula vakit geçirmek için çok hevesli olan babanın işleri o kadar yoğundur ki oğluna verdiği sözleri tutamaz:

“Babam eve çok geç geliyor, erkenden de gidiyordu. Artık arada bir görüşür olmuştuk. Çünkü onun eve geldiği saatlerde ben uyumuş oluyordum. O, yine her zaman olduğu gibi sözler veriyor:

- İşlerimi yoluna koyar koymaz arabaya atlar bir yerlere gideriz seninle. Şöyle baba oğul baş başa, diyordu” (Kuşoğlu, 2015n: 40).

On beş günlüğüne babasının yanına giden kahramanın babası, işleriyle meşgul olduğundan kahraman vaktinin çoğunu üvey annesiyle geçirir. Annesi de yoğun çalıştığı için hikâyenin sonunda kahraman tatile üvey annesiyle çıkar. Bu da elbette iyi bir sondur ancak işlerinin yoğunluğu yüzünden de olsa bir babanın çocuğuna tutamayacağı sözler vermesi ve bunun da hikâyede normal bir durum gibi gösterilmesi yanıltıcıdır. Hikâyenin bir yerinde babanın bu davranışının yanlış olduğu mesajının çocuğa sezdirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde “babalar verdikleri sözleri tutmayabilirler” düşüncesi, çocukların ebeveynlerine duydukları güvenin azalmasına yol açacaktır. Yavuzer, anne babanın çocuklarına verdiği sözleri tutmasının önemini şöyle belirtmiştir:

“Çocuğunuzla birlikte zaman geçirin. Kazanan veya kaybedenin olmadığı, ona kendini başarılı hissettirecek ortak yapabileceğiniz eğlenceli etkinlikler bulun. Spor faaliyetlerine ve konserlere

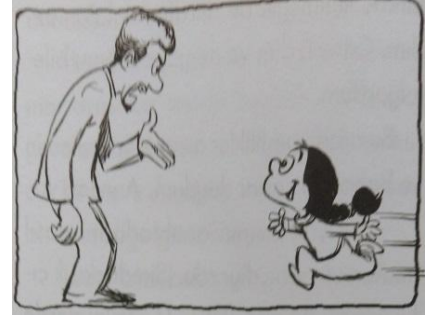
katılın. Ama bütün bunları gerçekleştirirken hem tutarlı olun, hem de sözünüzde durun” (2000: 65).

“Bu Benim Hikâyem” isimli iki serilik kitabın ilk serisinde kahraman, babasının öldüğünü sanmaktadır. Ancak ikinci serinin sonunda babasının aslında ölmediği, çok önemli ve çok gizli bir görevde olduğu ortaya çıkar. Kahramanın babası vatan için çalışmaktadır. Ancak bu, öyle gizli bir görevdir ki yıllardır ailesini hiç görmemiştir. Romanın çocuk kahramanı babasını hiç tanımamıştır. Burada sözü edilen görev, çocuklar açısından algılanması zor bir görevdir. Çünkü görevin ne olduğu açıkça verilmemiştir. 9-10 yaşlarındaki bir çocuk bunun nasıl bir görev olduğunu kavrayamayacak, hangi görevin babasından bu kadar ayrı kalmasını gerektirdiğini anlayamayacaktır. Kitabın sonunda da baba ne olduğunu anlayamayacağı bu çok gizli ve önemli görev için yine çocuklarını bırakıp gider (Kuşoğlu, 2011b).

Yazarın “Seni Maymun Seni” adlı masalında da baba, maymun oğlunun getirdiği altınların kaynağını sormayıp “Bu bize verilen bir hediye!” düşüncesiyle onları alıp kullanması yönünden olumsuz bir baba modelidir (Kuşoğlu, 2013b: 29). Sonraki günlerde de baba, oğlundan gelen altınları sorgusuzca alıp harcamaya devam eder:

“...Sonra da Şakşak mavi şortunun cebinden on altın çıkarıp babasına vermiş. Adamcağız sevinmesine sevinmiş ama ‘Oğlum hiç zahmet etmeseydin, zaten durumumuz da iyileşti.’ dese de altınları eline alıp şıkırdatmaktan da vazgeçemiyormuş” (Kuşoğlu, 2013b: 42).

Yazarın kimi kitaplarında yer alan babalarsa oldukça otoriter ve sinirlidirler. Çocukları yanlış bir davranışta bulunduğu onlarla sakince konuşmak yerine onlara bağırıp çağırırlar. “Kırmızı Boncuklar” adlı öyküde, izinsiz bir şekilde şatonaki odadan çıkan kahraman, şatonun girişinde anne ve babasıyla karşılaşınca baba “Sen buralarda ne arıyorsun? Yalnız mı geldin? Ağabeyin yok mu?” diye bağırır (Kuşoğlu, 2015i: 47-48). Kitapta bu bölümde yer alan baba görseli de sinirli bir babayı yansıtmaktadır.

“Seni Maymun Seni” adlı masalda da sinirli bir baba modeli yer almaktadır. Şakşak’ın gerçek babası olan koca kafalı baba maymun, oğlu habersizce ortadan kaybolunca onu aramaya çıkar, oğlunu bulunca da ilk işi oğluna bağırıp çağırarak olur:

“İlk hırlayan koca kafalı baba maymun olmuş. Önce oğluna dik dik bakmış, sonra da ağzını kocaman açıp gür bir sesle bağırmağa başlamış. O kadar korkunç bir ses çıkarıyormuş ki duyanlar saklanacak yer aramışlar. Kedilerin tüyleri diken gibi kabarmış ve korkuyla ağaçlara tırmanmış, köpekler kuyruklarını bacakları arasına kıştırıp hemen oradan uzaklaşmışlar” (Kuşoğlu, 2013b: 36).

“Altın Köşk” masalında da altından yapılmış bir köşkün hayaliyle yaşayan kahramana babası sert bakışlarla: “Beni kızdırıyorsun. Aklını başına toplu. Buralarda altın bir köşk yok. Öyle bir şey duymadık biz.” diye bağırıp çağırır (Kuşoğlu, 2013a: 17).

“Sihirli Bahçe” adlı masalda kral, otoriter baba modeline örnektir. Kızının evleneceği kişiye o karar verir. Mısır padişahının oğlu kendisine evlenme teklif ettiğinde prenses ona: “Kral babam bilir. O olur derse neden olmasın?” diye cevap verir (Kuşoğlu, 2013b: 82).

Kuşoğlu’nun birkaç kitabında ise çocuğun hayatında geri planda yer alan pasif babalar yer almaktadır. Bu kitaplarda çocukların her şeyiyle anne ilgilenmekte, baba ise çocukların gelişimine çok az katkı sunmaktadır. “Sağlık Olsun Dizisi” içinde yer alan “Avucumda Bir Kuş Var” adlı öyküdeki baba, pasif bir baba örneğidir. Hikâyede anne; çocuğun her şeyiyle ilgilenen, kurallar koyan kişiyken, babanın tek yaptığı maç izlemektir. Babayla ilgili başka bir ayrıntıya yer verilmez (Kuşoğlu, 2015c).

“Sevimli Arkadaşlar Dizisi” içinde yer alan “Hop Hop Tavşan” adlı masalda Hop Hop’un annesi onun her şeyiyle ilgilenir, onu besler, korur, sevgi gösterir. Örneğin Hop Hop’un arkadaşlık etmek istediği yabancıları gidip görür, bir tehlike söz konusu olmadığını anladığında çocuğunun onlarla arkadaş olmasını kabul eder. Havuç tarlasına gittiklerinde çocuklarını asla yanından ayırmaz, onları besler. Baba ise yalnızca öğüt veren kişidir. Hop Hop izinsiz evden çıktığında onu annesiyle birlikte arar ve bulduğunda ise: “Bir daha kimseye haber vermeden gitmemelisin.” demekle yetinir (Kuşoğlu, 2015: 39). Davranışının neden yanlış olduğunu çocuğuna açıklamaz, başına gelebilecek tehlikelerden söz etmez.

“Mavi Kuş” adlı öyküde de kahramanın annesinin her sabah onu uyandırmasından, ona masallar anlatmasından, onun için kuş resimleri çizmesinden, kahramanın bilmediği konularla ilgili onu bilgilendirmesinden, hasta olduğunda onunla ilgilenmesinden, bütün gece başında beklemesinden söz edilir. Öyküde babanın çocuğuyla ilgili yaptığı tek şey, hastalandığında doktoru arayıp ondan ilaç isimleri almaktır (Kuşoğlu, 2014b).

“Kuru Kafanın Prensesleri” adlı masalda Mısır prensi, prensesle evlenebilmek için elçiyle padişaha haber gönderir. Padişah bu duruma çok şaşırır. Elçiye kızını neden prensin gelip istemediğini sorduğunda elçiden: “Sultanım, bizim ülkemizde adet böyledir. Damat adayı hemen gelemez. Ben elçiyim efendimiz, elçiye zeval olmaz.” şeklinde bir karşılık alır (Kuşoğlu, 2013a: 52). Padişah, kızını istemeye kendi gelmeyip elçiyle haber gönderen Mısır prensinin bu yaptığına akıl erdiremeye de sırf kızını istiyor diye onun daha önce hiç görmediği biriyle evlenmesine razı olur.

“Masalımın Kedisi” adlı masalda da pasif bir baba modeli yer almaktadır. Uzun yıllar sonunda çocuk sahibi olan kraliçe, doğurduğu çocuğun kediye benzediğini fark ettiğinde onunla ilgilenmez ve onu sarayda istemez. Kralı sırf karısı istemiyor diye kendi çocuğunu başka bir yere yerleştirir (Kuşoğlu, 2013a: 109).

Baba modeli eksiği

Değişen rolleriyle babalar, geçmişe oranla çocuklarıyla daha fazla zaman geçirmeye ve çocuk bakımında daha fazla sorumluluk almaya, buna bağlı olarak çocuk kitaplarında daha fazla yer bulmaya başlamışlarsa da babanın ikinci planda kaldığı ya da hiç yer almadığı çocuk kitaplarına rastlamak mümkündür. Özellikle okul öncesi dönem resimli çocuk kitaplarında yer alan “baba” figürlerinin incelenmesini amaçlayan kimi çalışmalarda baba figürüne anne figüründen sayıca daha az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. (Karaaslan vd., 2018)

Sevinç Kuşoğlu'nun bazı kitaplarında babaların yalnızca bir ya da iki cümlede adı geçmiş, bazı kitaplarında ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir baba modeline yer verilmemiştir. Özellikle küçük yaş grubu için yazılan bu kitaplarda çocuğun eğitimi ve gelişimiyle ilgilenen tek kişi annedir. "Sağlık Olsun Dizisi" içinde yer alan "Uzaklarda Bir Ülke" adlı öyküde etkin bir anne modeli yer alırken babanın sadece kahramanın: "Annemi babamı düşündüm." cümlesinde adı geçmektedir (Kuşoğlu, 2015p: 36). Aynı şekilde "Sevimli Arkadaşlar Dizisi" içinde yer alan "Güneşi Yutan Oğlan" adlı masalda da anne dinazor oğlunun her şeyiyle ilgilenir, Güneş'i yuttuğunda ona yardım etmeye çalışır. Babadan ise masalın sonunda yalnızca bir cümleyle söz edilir: "...Bu sırada Oğlan'ın babası da çıktığı uzun yolculuktan dönmüş" (Kuşoğlu, 2015h: 62).

"Sağlık Olsun Dizisi" içinde yer alan "Can Dostum" adlı öyküde Zeynep'in annesine ayrıntılı olarak yer verilir. Sabahları kızını uyandıran, temizliğine yardımcı olan, kahvaltısını hazırlayan, dişlerini fırçalaması konusunda onu uyaran hep annedir. Zeynep'in dişi çürüdüğünde onu diş doktoruna yine annesi götürür. Zeynep'in babasından hiç söz edilmez (Kuşoğlu, 2015e).

"Sevimli Arkadaşlar Dizisi" içinde yer alan "Şakacı Mırnav" "Mavi Orman Tavşanı", "Sanatçı Sıpa Zıpızp" adlı masallarla "Masal Sevinci" kitabında yer alan "Son Dinazor" masalı gibi okul öncesi döneme hitap eden kimi masalarda yine anne modeli etkin bir biçimde yer alırken baba modeli yer almamaktadır.

"Güneşin Çocukları" adlı kitapta ise yazar, Güneş Sistemi'ni bir aile olarak kurgulamış; bu ailede Güneş anne, gezegenler bu annenin çocukları, uydularsa torunlar olarak tanıtılmıştır. Ailede bir babadan söz edilmemekte, yalnızca anne ve çocukların ilişkilerine yer verilmektedir (Kuşoğlu, 2012a). "Musa'nın Yeni Pabuçları" adlı öykü, yine yazarın herhangi bir baba modeline yer vermediği kitaplarından (Kuşoğlu, 2014c).

Sonuç

Baba, çocuğun yaşamında anneye birlikte en fazla rol oynayan kişidir. Erkeklerle birlikte kadınların da çalışma hayatına katılmasıyla, evde çocuk bakımıyla ilgili iş bölümüne gidilmiş, babalar çocuklarıyla ilgili daha fazla sorumluluk almaya, çocuğun gelişiminde daha etkin rol oynamaya başlamıştır. Babasıyla iletişimi olumlu olan çocuklar ileride zihinsel, duygusal, akademik ve cinsel yönden sağlıklı yetişkinler olacaklardır.

Babaların çocuklarının gelişiminde daha fazla rol oynamaya başlamasıyla çocuk kitaplarında da baba modellerine daha fazla yer vermeye başlanmıştır. Sevinç Kuşoğlu'nun çocuklar için yazdığı kitaplarda, anne modelleri kadar çok olmasa da baba modellerine de yer verilmiştir.

Yazarın kitaplarında yer alan baba modellerinin bir kısmı kendileri de iyi bir eğitim almış, okuyan, araştıran, sanatla ilgili babalardır. Bu babalar bazen ressam, bazen akademisyen, bazen de bilime önem veren bir sultan olarak karşımıza çıkarlar. Kimi babalar da meslekleri verilme de okumaya ve araştırmaya önem veren kişiler olarak tasvir edilmişlerdir. Bu babalar, çocuklar için doğru rol modelleridir. Bunun yanında bu babalar çeşitli konularda çocukları bilgilendirerek, onları okumaya ve araştırmaya yönlendirerek, çeşitli konularda öğütler vererek çocuklarının eğitime katkı sağlamaktadırlar.

Sevinç Kuşoğlu'nun kitaplarında çocuğunu koruyup kollayan, bir sorunla karşılaştığında ona yol gösteren, her zaman çocuğunun yanında yer alan baba modellerine de oldukça fazla yer verilmiştir. Bu kitaplarda babalar hasta çocukları için doktor çağırırlar, ameliyat olacak çocuklarını yüreklendirirler. Kardeşi olacağı için kendisinin artık eskisi kadar seilmeyeceğini düşünen kahramana sakince bu düşüncesinin doğru olmadığını anlatan, yine çocuğunu seven ve onu koruyup kollayan bir babadır. Kahramanları hayvanlar olan masallarda kuraklık nedeniyle ailesine yeni yaşam alanları bulmak, onları tehlikelerden korumak yine babanın görevidir

Yazar, kimi kitaplarında ise savaşta şehit olmuş, çalışmak için uzaklara gitmiş ya da boşanma sonucu evden ayrılmış baba modellerine yer vermiştir. Bu kitaplarda çocuklar babalarının yokluğunu yoğun bir biçimde hissetmekte, babalarını çok özlemektedirler.

Sevinç Kuşoğlu'nun kitaplarında yer alan baba modellerinin büyük çoğunluğu olumlu davranışlar gösteren babalardır. Ancak kimi kitaplarda olumsuz davranışlar gösteren baba modelleri de yer almaktadır. Bazı babalar verdikleri sözleri tutmadıkları için çocuklar açısından yanlış rol modeldirler. Bazıları ise işlerinin yoğunluğunu bahane ederek çocuklarına gerekli zamanı ayırmazlar. Bunun yanında kimi babalar fazlasıyla otoriter bir kişiliğe sahiptirler. Çocuklarının en küçük bir hatasında onu sakince uyarmak yerine çocuklarına bağırıp çağırırlar. Kimi babalar da tam tersine oldukça pasiftir. Hasta çocukları için doktoru arayıp ilaç ismi öğrenmek dışında bir şey yapmazlar; hasta çocuğun başında sabaha kadar bekleyen, annedir. Bazı babaların çocuğuyla ilgilenmesi birlikte maç izlemekle sınırlıdır; çocuğa kurallar koymak, onun eğitimiyle ilgilenmek yine annenin sorumluluğundadır. Bazı babalar o kadar pasiflerdir ki kızlarının hiç tanımadığı biriyle evlenmesine müdahale edemezler.

Bunun yanında yazarın bazı kitaplarında babaların sadece adı geçmekte, bazı kitaplarında ise baba modeli yer almamaktadır. Bu tür kitaplarda anne çocuğunu besleyen, onu eğiten, tehlikeler karşısında koruyup kollayan tek kişidir. Ancak bu kitapların sayısı oldukça azdır.

Sonuç olarak Sevinç Kuşoğlu'nun çocuk kitaplarında yer alan baba modelleri genel olarak çocuğun zihinsel, cinsel, akademik ve duygusal gelişimine olumlu katkı sağlayacak niteliktedir.

Kaynaklar

- Anlıak, Şakire. (2004). "Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Yaşamında Baba ve Erkek Öğretmenin Rolü ve Önemi". *Ege Eğitim Dergisi*, (5), s. 25-33.
- Çiftçi, Orhan. (1991). "Çocuğun Sosyalleşmesinde Ailenin Rolü". *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 2 (2), retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/spcd/issue/21110/227360>.
- Dökmen, Zehra. (2006). "Working, Gender and Gender Roles and Releation Between Housework and Depression". *Turkish Psychology*, 12(39), s. 39-56.
- Dündar Zeybekçioğlu, Özge, Esmâ Durugönül, Arda Arıkan (2011). "Anne ve Baba Sözcüklerine Yüklenen Anlamaların Bir İncelemesi". *Contemporary Online Language Education Journal*, 1(2), s. 25-34.

- Erdal, Kelime. (2017). "Father Models in Children's Books". *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 61, ISSN: 1694-528X.
- Güngörmüş, Oya. (1989). "Baba Yoksunluğunun Çocuğun Gelişimine Etkisi". *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, Sayı:8, s.13-15.
- Karaaslan, Ayşenur, Saniye Bencik Kangal, Sevgi Arslan. (2018). "Okul Öncesi Dönem Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Baba Figürünün İncelenmesi". *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)* , 2 (2) , s.18-31.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2011a). *Bu Benim Hikâyem 1*. (2.baskı). İstanbul: Bu Yayınevi.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2011b). *Bu Benim Hikâyem 2*. (2.baskı). İstanbul: Bu Yayınevi.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2012a). *Güneşin Çocukları*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2012b). *Tekir'in Maceraları*. İstanbul: Erdem Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2013a) *Masal Sevinci 1*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayıncılık.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2013b). *Masal Sevinci 2*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayıncılık.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2014a). *Biz Savaş Çocuklarıydık*. (4.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2014b). *Mavi Kuş*. (6.baskı). İstanbul: Bu Yayınevi.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2014c). *Musa'nın Yeni Pabuçları*. (8.baskı). İstanbul: Bu Yayınevi.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015a). *Ah Bir Martı Olsam*. (18.baskı) İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015b). *Al Yanaklı Elma Kuşu*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015c). *Avucumda Bir Kuş Var*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015ç). *Ayda Pişen Ay Çöreği*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015d). *Benim Pembe Pabuçlarım*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015e). *Can Dostum*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015f). *Dino ile Pino*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015g). *Fener Adası Çocukları*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015h). *Güneşi Yutan Oğlan*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015ı). *Hop Hop Tavşan*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015i). *Kırmızı Boncuklar*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015j). *Kuçular Köyü* (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015k). *Mavi Orman Tavşanı*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015l). *Mavi Tüllü Balerinler*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015m). *Sesimi Duyuyor musun?*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015n). *Sevgili Annelerim*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.

- Kuşoğlu, Sevinç. (2015o). *şakacı Mirnav*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015ö). *Tık Tık Cıvciv ile Çık Çık Cıvciv*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015p). *Uzarlarda Bir Ülke*. (18.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2015r). *Yalnız Sincap*. (10.baskı). İstanbul: Sedir Yayınları.
- Kuşoğlu, Sevinç. (2016). *Siyah Kuşlar şatosu*. İstanbul: Bu Yayımevi.
- Kuzucu, Yaşar. (2011). "Değişen Babalık Rolü ve Çocuk Gelişimine Etkisi (The Changing Role of Fathers and It's Impact on Child Development)." *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), s.79-91.
- Rossi, Alice. (1984). "Gender and Parenthood". *American Sociological Review*, 49, 1-10.
- Tezel şahin, Fatma. (2007). "Sosyal Değişim Sürecinde Değişen Baba Rolü". *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi 38*, ICANAS, Ankara.
- Türkarlan, Nermin. (2007). "Boşanmanın Çocuklar Üzerine Olumsuz Etkileri ve Bunlarla Baş Etme Yolları". *Aile ve Toplum*, 3(11), s. 99-108. ISSN: 1303-0256.
- Ülgen, Gülten ve Emel Fidan. (1989). *Çocuk Gelişimi*. (5.Baskı). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Yavuzer, Haluk. (1999). *Ana-Baba ve Çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, Haluk. (2000). *Okul Çağı Çocuğu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, Haluk. (2002). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, Ali ve Hasan şimşek. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yörükoğlu, Atalay. (1997). *Çocuk Ruh Sağlığı*. (21.baskı). İstanbul: Özgür Yayınları.